

ALLAH ALLAH OF JEZUS? JEZUS

EEN PERSOONLIJKE ZOEKTOCHT NAAR DE WAARHEID

NABEEL QURESHI

ALLAH

ALLAH OF JEZUS?

JEZUS

EEN PERSOONLIJKE ZOEKTOCHT NAAR DE WAARHEID

NABEEL QURESHI

KOK

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	11
Proloog: Het dilemma van Fatima	15
VRAAG I: WAT ZIJN DE VERSCHILLEN TUSSEN DE ISLAM EN HET CHRISTENDOM?	
Deel 1: De sharia of het evangelie? Twee verschillende oplossingen	
1. De weg naar het leven	29
2. Een vergelijking tussen de sharia en het evangelie	32
3. Vraagtekens bij genade.....	39
4. De diagnose en de verlossing.....	46
Deel 2: De <i>tawhid</i> of de drie-eenheid? Twee verschillende goden	
5. De islamitische inquisitie.....	53
6. Een vergelijking tussen de <i>tawhid</i> en de drie-eenheid.....	59
7. Vraagtekens bij de complexiteit.....	69
8. Aanbidden moslims en christenen dezelfde God?.....	75
Deel 3: Mohammed of Jezus? Twee verschillende grondleggers	
9. Het Concilie van Nicea	81
10. Een vergelijking tussen de profeet en de Messias	87
11. Vraagtekens bij de Godmens.....	96
12. De beste vriend van Libië	102

Deel 4: De Koran of de Bijbel? Twee verschillende geschriften	
13. De verbranding van de Schriften.....	111
14. Een vergelijking tussen de Bijbel en de Koran.....	116
15. Vraagtekens bij teksten.....	125
16. De eerste Koranverbranding.....	132

Deel 5: De jihad of de kruistochten? Twee verschillende heilige oorlogen	
17. De Eerste Kruistocht.....	137
18. Een vergelijking tussen de tradities van de grondleggers	148
19. Vraagtekens bij de christelijke vreedzaamheid.....	156
20. Jezus versus de jihad.....	162

VRAAG II: KUNNEN WE WETEN OF DE ISLAM WAAR IS OF JUIST HET CHRISTENDOM?

Deel 6: Is Jezus gestorven aan het kruis?	
21. De stelling: unanieme verslagen	179
22. Het antwoord vanuit de islam: iemand die in hun ogen aan hem gelijk was	189
23. Evaluatie van het islamitische antwoord: de Koran en de historische Jezus	193
24. Conclusie: Jezus is gestorven aan het kruis.....	202

Deel 7: Is Jezus opgestaan uit de dood?	
25. De stelling: het is de beste verklaring van de feiten.....	207
26. Het antwoord vanuit de islam: allemaal de schuld van Paulus ..	218
27. Evaluatie van het islamitische antwoord: Paulus en de discipelen in het juiste perspectief.....	222
28. Conclusie: Jezus is opgestaan uit de dood.....	232

Deel 8: Heeft Jezus ooit beweerd dat Hij God is?	
29. De stelling: Jezus was altijd al God	237
30. Het antwoord vanuit de islam: heeft Jezus echt 'Ik ben God' gezegd?.....	248
31. Evaluatie van het islamitische antwoord: de context laten meespreken.....	252
32. Conclusie: Jezus heeft gezegd dat Hij God was.....	259

Tussentijdse samenvatting bij VRAAG II: evaluatie van de vraag of het christendom geloofwaardig is, en hoe de islam zijn christelijke wortels verklaart	261
---	-----

Deel 9: Is Mohammed een profeet van God?

33. De stelling: het voorzegde rolmodel.....	269
34. Het antwoord: zie het tegenbewijs niet over het hoofd	276
35. Evaluatie van het antwoord: de Hadith versus de geschiedenis ..	287
36. Conclusie: het dilemma rondom de historische Mohammed....	294

Deel 10: Is de Koran het Woord van God?

37. De stelling: de Koran is beter dan welk ander boek ook	299
38. Het antwoord: waarom is dat zo miraculeus?.....	304
39. Evaluatie van het antwoord: wat voor soort boek is de Koran?..	316
40. Conclusie: er bestaat geen overtuigende reden om te geloven dat de Koran het Woord van God is	320

Conclusie bij VRAAG II: De islam of het christendom?

Het bewijs is duidelijk	322
-------------------------------	-----

Conclusie: Is de waarheid het waard om ervoor te sterven?.....	326
--	-----

Dankwoord	329
-----------------	-----

Eindnoten.....	331
----------------	-----

Proloog

Het dilemma van Fatima

‘Laat zien dat je dit betreurt! Of je bent een lasteraar van Allah!’

Haar broer was ziedend geweest, en zijn woorden galmden nog na in het hoofd van Fatima. *Laat zien dat je dit betreurt! Je hebt Allah gelasterd!* Het dreigement lag er dik bovenop: op godslastering stond de doodstraf. Had ze Allah echt gelasterd? Zo had ze het niet bedoeld. Hun woordenwisseling was verhit geweest, en per ongeluk had ze een paar verkeerde woorden laten vallen ... maar wat nu? Hoe had dit kunnen gebeuren? Ze kon nauwelijks nog helder nadenken. Niets minder dan haar leven stond nu ineens op het spel.

Fatima hield op met handenwringen en keek naar haar computer. Aan dat apparaat had ze haar meest persoonlijke gedachten en innerlijke worstelingen toevertrouwd. Daarop had ze nieuwe ideeën besproken en haar meningen gedeeld met mensen die zich betrokken opstelden en naar haar luisterden. Haar computer was haar venster geweest naar vrienden en naar vrijheid.

Maar vandaag had hij haar verraden. Als gevolg daarvan zat ze nu al uren opgesloten in haar kamer en vreesde ze voor haar leven. Haar broer kon elk moment terugkomen, en dat zou haar einde kunnen betekenen, tenzij ze tot inkeer kwam. Ze moest nadenken. Ze moest helder en snel nadenken.

Ondanks het verraad bleef haar computer haar enige toevlucht. Zoals ze al zovele malen eerder had gedaan, pakte ze haar laptop om dit allemaal te kunnen verwerken. Ze logde in op een Arabisch forum en begon aan een bericht.

Tijdstip: 17:15, 24 juli 2008

Auteur: Rania

Al jaren logde ze in als ‘Rania’, maar iedereen op het forum wist wie ze was. Ze wisten dat ze in werkelijkheid de zesentwintigjarige Sara Fatima al-Mutari was, een bevlogen jonge vrouw, een gepassioneerde lerares, een patriottische Saoedi, en onlangs bekeerd tot het christendom.

Fatima was geboren in de provincie Qasim, en haar familie stamde af van een vooraanstaande bedoeïenenstam. Ze was dan ook opgevoed volgens de islam, de religie van haar voorgelacht. Haar moeder, die een vrome dochter wenste, had haar al op jonge leeftijd ingeschreven bij een Koranschool, en Fatima nam haar islamitisch geloof heel serieus. Ze begon de Koran te leren, haar hoofdhaar nauwgezet te bedekken met haar *hijab*, en zelfs tweemaal per week te vasten. Na een tijdje was ze de zelloot van de familie. Ze meed de televisie, luisterde niet naar seculiere muziek en gaf vanwege haar vurige geloof uiteindelijk zelfs haar vriendinnen op.

Fatima’s moeder begon bezorgd te worden. Ze wilde graag een vrome dochter, geen fanatieke. Dit was niet de islam die ze kende. Ze kreeg spijt van haar besluit, haalde Fatima van de Koranschool af en schreef haar in voor het schoolsysteem van de staat.

In de daaropvolgende jaren werd het leven van Fatima normaler, maar behield ze een passie voor haar religie. Ze nam deel aan online debatten met agnosten en afvalligen, waarbij ze haar geliefde profeet en religie verdedigde tegen hun aanvallen. Hoe meer dialogen ze voerde, des te vaker ze zich aandachtig verdiepte in de geschiedenis en de theologie van de islam. Ze twijfelde er niet aan dat haar geloof bestand zou zijn tegen een kritische blik. Maar gedurende al die debatten drong het beangstigende en wanhopige besef tot haar door dat ze de islam niet langer kon volgen. Dagenlang at ze niet, ze raakte verzeild in een depressie, en werd atheïst.

Toch wist ze dat ook dit niet het antwoord was. Ze begon opnieuw aan haar zoektocht naar God. Deze keer riep ze echter tot Hem om hulp. Toen kwam ze in aanraking met de evangeliën, om precies te zijn met het evangelie van Matteüs. Het intrigeerde haar. Ze las het vier keer, en werd vooral geraakt door de Bergrede. Na maanden wikken,

wegen, en onderzoek doen, aanvaardde ze de boodschap ervan. Ze legde contact met een christelijke gemeenschap. Die mensen raadden haar echter aan haar nieuwe geloof voor zich te houden: op geloofsafval staat in Saoedi-Arabië de doodstraf. Voor de gepassioneerde en uitgesproken Fatima was dit zwaar, maar ze slaagde erin haar bekering geheim te houden voor iedereen, en haar diepste gedachten te reserveren voor haar computer en voor de exclusieve gesprekken die ze voerde met de christelijke online gemeenschap.

Tot diezelfde online gemeenschap zocht ze haar toevlucht, nu het water haar tot de lippen stond. Ze dacht even na, gaf haar bericht een titel en schreef:

Tijdstip: 17:15, 24 juli 2008

Auteur: Rania

Titel: Ik zit diep in de problemen

Bericht: De vrede van onze Heer en onze God en Jezus de Messias. Ik zit diep in de problemen. Mijn familie is aan me gaan twijfelen door een religieuze ruzie die ik vanmiddag had met mijn moeder en mijn broer ...

Haar broer. Fatima hoefde het forum niet uit te leggen hoe gevaarlijk een ruzie met hem kon zijn. Fatima's broer was op dezelfde manier begonnen binnen dezelfde familie, maar zijn leven had een totaal andere wending genomen dan dat van haar. Sinds hun kindertijd was zijn vurigheid voor de islam alleen maar toegenomen, en hij was uitgegroeid tot een fanaticus. Uiteindelijk sloot hij zich aan bij de 'Commissie ter bevordering van deugd en voorkoming van zonde', de religieuze politie van Saoedi-Arabië, die als enige bestaansreden had de inwoners van het land een strikte versie van de islam op te leggen. Veel moslims zijn het in het bijzonder niet eens met de commissie en in het algemeen ook niet met de dogmatische Saoedische versie van de islam, maar deze religieuze striktheid is wel aantrekkelijk voor fanatieke jonge mannen zoals de broer van Fatima.

Fatima's vingers vlogen over het toetsenbord. De woorden stroomden nu uit haar binnenste terwijl ze met anderen deelde welke angst-aanjagende gebeurtenissen haar die avond waren overkomen. Ze vertelde dat ze zich, in een moment van zwakte, had beklaagd over het

gebrek aan religieuze vrijheid binnen de islam. Toen haar familie bij haar had aangedrongen op een verklaring, had ze eruit geflapt: 'De weg van de Messias is zuiverder dan de weg van de Profeet, en ze lijken in geen enkel opzicht op elkaar!' Haar broer ontstak daarop in razende woede en beet haar een dreigement toe: 'Laat zien dat dit je berouwt! Of je bent schuldig aan lastering van Allah!' Fatima ging diep door het stof, maar desondanks stormde hij haar kamer binnen, nam hij haar computer mee en begon hij haar bestanden te doorzoeken. Daar vond hij de dagboeken van Fatima, haar christelijke belijdenissen, en zelfs een plaatje van het kruis.

Zijn duisterste vermoedens werden bewaarheid. Zijn ogen waren vol vlijmscherpe kwaadaardigheid. Hij liet haar achter en gaf haar vier uur de tijd om na te denken over wat ze gedaan had.

Laat zien dat je dit betreurt! Je hebt Allah gelasterd.

Ze was bij het einde van haar bericht aangekomen, en deed een simpel verzoek: 'Zijn blik maakte me bang. Ik vertrouw hem niet. Alsjeblieft, bid voor me ...'

De vier uren waren inmiddels helemaal verstreken. Haar broer kon elk moment terugkomen. Ze moest kiezen: zou ze zich bekeren en de islam omarmen, of zou ze pal blijven staan voor haar christelijk geloof, en dat mogelijk met haar leven moeten bekopen? Wat ging het worden, de islam of het christendom?

De islam of het christendom?

Voor Fatima hing alles, maar dan ook echt alles, af van die vraag. Hoe sterk haar overtuigingen ook waren, oog in oog met een doodsb bedreiging moet ze zeer waarschijnlijk wel even hebben stilgestaan bij de vraag hoe zeker ze er echt van was: *Is de weg van de Messias werkelijk zo anders dan de weg van de Profeet? Kunnen we echt zeker weten of het ene geloof waar is of juist het andere? En dan nog, is dat het waard om ervoor te sterven?*

Ieder jaar komen miljoenen mensen voor hetzelfde dilemma te staan als Fatima: de islam volgen of het christendom, Allah aanbidden of Jezus. Tenzij de zoeker in een seculiere of gematigde omgeving woont, is de inzet hoog, net als voor Fatima: een zoeker zet misschien wel haar familie, haar vrienden, haar baan en mogelijk zelfs haar leven op het spel. Voor zulke zoekers is het niet vrijblijvend om te geloven in datgene

wat waar lijkt. Zij moeten het zeker weten, en ze moeten zeker weten dat die waarheid hun offer waard is.

Zelf heb ik de islam alweer tien jaar geleden vaarwel gezegd, en de prijs van dat besluit achtervolgt me nog iedere dag. Dat wist ik van tevoren, al lang voordat ik me daadwerkelijk zou bekeren, maar ik wist ook dat ik het zeker wist. Ik wist zeker dat de islam en het christendom niet gewoon twee wegen zijn die naar dezelfde God leiden, maar twee verschillende wegen die beide een volstrekt andere kant opgaan. Ik wist zeker dat ik uitstekende historische redenen had om het evangelie te geloven. Ik hield van de islam, maar ik wist zeker dat ik de problemen die de wortels ervan misvormen niet kon negeren.

Maar boven alles wist ik zeker dat het volgen van de ene ware God alle verzoeken en al het leed waard zou zijn. Ik moest handelen naar het bewijs en naar de waarheid, hoe hoog de kosten daarvoor ook zouden zijn.

In 2005 liet ik de religie achter me die ik toen 22 jaar had aangehangen en werd ik een volgeling van Jezus. In 2009, nadat ik was afgestudeerd aan de medische faculteit, besloot ik ook de geneeskunde te verlaten, zodat ik kon gaan delen wat ik had geleerd over het evangelie, de boodschap van het christendom. Ik geloof daadwerkelijk dat deze boodschap het vermogen heeft om harten te vernieuwen en de wereld te veranderen. De God die het christendom belijdt is anders dan alle andere goden, en de eer die ons is toebedeeld doordat we deel mogen uitmaken van zijn verhaal en doordat we mensen tot Hem mogen leiden, is onmetelijk.

Bij het verspreiden van deze boodschap kom ik vaak twee soorten mensen tegen: er zijn christenen die ervan houden de islam te bekritisseren, en er zijn moslims die wel willen discussiëren, maar niet willen leren. Voor deze twee groepen schrijf ik dit boek niet. Ik schrijf voor mensen die, net als Fatima en ik, een antwoord nodig hebben op deze vragen:

Wat zijn de verschillen tussen de islam en het christendom?

Kunnen we zeker weten dat het christendom waar is of juist de islam?

Is de waarheid het waard om ervoor te sterven?

Ik had er vier jaar voor nodig om een antwoord te krijgen op deze vragen, en nog steeds zijn die vragen zo belangrijk voor me dat ik ze daarna nog eens tien jaar lang heb onderzocht. Dit boek is mijn korte

antwoord erop. Nadat ik mijn bevindingen heb gedeeld, zullen we zien hoe Fatima dezelfde vragen beantwoordde, en ontdekken we hoe haar verhaal is afgelopen.

The background of the entire page is a textured, light gray surface. Overlaid on this are two large, semi-transparent symbols: a cross on the left and a crescent moon with a five-pointed star on the right. The text is centered between these two symbols.

VRAAG I

**WAT ZIJN DE VERSCHILLEN
TUSSEN DE ISLAM EN HET
CHRISTENDOM?**

In augustus 2005 drong het pijnlijkste besef van mijn leven tot me door: ik geloofde niet langer in de islam. Ik had geen enkele uitvlucht meer over en het lukte me ook niet meer om de eventuele mogelijkheid waar ik al jaren tegen vocht nog langer voor me uit te schuiven.

Als kind groeide ik op met grote liefde voor de islam. Ik genoot ervan om hoofdstukken van de Koran uit mijn hoofd te leren en die te reciteren in mijn dagelijkse gebeden. Ik keek er ieder jaar weer naar uit samen met het gezin te vasten tijdens de Ramadan: zo fascinerend vond ik de gebeden in de vroege ochtend en de gemeenschappelijke maaltijden in de avond. Ik stond elke *Eid* altijd weer te popelen om die samen met mijn hele familie te vieren. Mijn hele leven draaide om de islam, en ik was trots op mijn erfgoed als moslim.

Hoe ironisch is het dan ook dat juist mijn vertrouwen in de islam mijn geloof aan het wankelen bracht, totdat het omviel.

Al vrij snel nadat ik in 2001 begon aan mijn studie, daagde ik een christelijke vriend van de universiteit uit om eens na te denken over de waarheid van de islam. Ik gebruikte redeneermethoden die ik had gehoord in de moskeeën en van moslimautoriteiten om te betogen dat de leerstellingen van de islam verifieerbaar juist waren, en die van het christendom verifieerbaar vals. Zijn antwoorden brachten bij mij een proces van onderzoek en spoorwerk op gang dat uiteindelijk vier jaar zou duren. Waar ik keer op keer achter kwam, was dat de christelijke leerstellingen recht overeind bleven staan bij elke mogelijk historische controle. De argumenten tegen het christendom waar ik mijn hele le-

ven op had vertrouwd bleken onvolkomen en gebrekkig, en het christendom hield stand.

Maar wat daarna gebeurde deed mijn wereld pas echt op zijn grondvesten schudden en bracht me tot in het diepst van mijn ziel in verwarring. Mijn vriend gebruikte dezelfde kritische normen waarmee ik de leer van het christendom tegen het licht had gehouden om de islam te betwisten. Onder het gewicht van deze consistente verificatie verkruiden de fundamenteën van de islam.

In de zomer van 2005 beseftte ik dat ik niet meer in de *shahada* geloofde, de islamitische belijdenis: 'er is geen God behalve Allah, en Mohammed is zijn profeet.' Het belijden van de *shahada* is wel het minste wat je als moslim kunt doen, maar ik geloofde er gewoon niet meer in. Ik wilde het wanhopig graag geloven, want alles waar ik van hield vond ik in de islam: mijn familie, mijn vrienden, mijn cultuur, mijn tradities en mijn erfgoed. Als ik de islam zou opgeven, zou ik alles kwijtraken wat ik kende en de mensen van wie ik het meest hield intens veel pijn doen.

Bovendien bracht het christendom voor mij geen enkele verlokking met zich mee. Mijn familie was niet christelijk, ik had maar drie christelijke vrienden, al mijn bezoeken aan kerkdiensten hadden een slechte nasmaak bij me achtergelaten, ik vond Kerst en Pasen heidense tradities, en ik had geen enkel idee hoe ik binnen het christendom zou kunnen passen. Als het aan mij lag, wilde ik helemaal niet in het christendom geloven.

Maar het drong tot me door dat het te laat was: ik geloofde al dat het christendom waar was, en ik kon geen moslim zijn, want ik kon de *shahada* niet oprecht belijden. De enige vraag die nog open lag, was of ik ook de laatste stap zou zetten en openlijk van geloof zou veranderen. Overtuigend bewijs vinden is één ding, maar in geloof handelen naar dat bewijs, vooral wanneer de prijs bijna ondraaglijk is, is iets heel anders.

Op 24 augustus 2005, toen ik me niet langer kon verzetten, boog ik mijn knieën voor Jezus en beledigde ik mijn geloof in Hem. Al snel daarna viel mijn familie in gruzelementen uit elkaar en het jaar daarop was met afstand de meest vreselijke tijd die ik ooit heb doorgemaakt. Ik was nu een buitenstaander, zowel voor mijn familie als voor al mijn vrienden in de moslimgemeenschap. Al binnen een paar weken ontving ik

mijn eerste doodsb bedreiging. Tien jaar na dato word ik van tijd tot tijd nog steeds met de dood bedreigd, heb ik mijn oude vrienden nooit meer teruggekregen, en is mijn familie nooit meer geweest zoals zij ooit was. Ik voel nog dagelijks de pijnlijke gevolgen van mijn beslissing.

Als ik mensen dus hoor zeggen dat de islam en het christendom feitelijk op hetzelfde neerkomen, moet ik mijn best doen om me in te houden en niet scherp uit de hoek te komen. Komen de islam en het christendom op hetzelfde neer? Mijn ouders denken daar in elk geval heel anders over, net als het hele dozijn vrienden dat ik ben kwijtgeraakt. Dit cliché is een klap in het gezicht van de honderdduizenden bekeerlingen die van de islam zijn overgegaan op het christendom of vice versa.

Niet alleen zijn deze religies verschillend, maar de verschillen zijn ook nog eens een heel stuk complexer dan ik me realiseerde toen ik tot geloof kwam. Ik wist dat de historische leerstellingen van de beide religies anders waren, maar leerstellingen functioneren niet binnen een vacuüm. Met elkaar beïnvloeden ze de manier waarop we naar de wereld kijken, en daardoor veranderen ze ons weer in wie wij zijn.

De islamitische opvatting van God, die we *Allah* zullen noemen, heeft andere kenmerken dan de christelijke opvatting van God. Het meest voor de hand liggende verschil is natuurlijk dat Allah geen drieënig God is, terwijl de ene christelijke God bestaat in drie personen: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Het concept van de personen van God is zo bepalend voor het verschil tussen de islam en het christendom dat het christelijke basisaxioma 'Jezus is God' in de oren van de gemiddelde moslim klinkt als onmiskenbare godslastering. Weliswaar belijden beide religies dat er maar één God is, maar zodra er maar een begin wordt gemaakt met het nadenken over zijn persoon wordt al duidelijk dat de religies significant verschillen in hun opvatting over wat voor iemand Hij dan is.

En de manier waarop wij naar God kijken heeft ontzettend veel invloed op de manier waarop wij de wereld zien die Hij gemaakt heeft. Waarom heeft God mensen gemaakt: om intiem met hen om te gaan, of om hen te testen? Wat vindt Hij van de mensen: zijn ze zijn dienaren of zijn kinderen? Hoe wil Hij dat we leven: gericht op liefde of gericht op de wet? Wat vertelt Hij ons over het hiernamaals: wachten we vol angst op het onbekende oordeel, of geloven we vol blijdschap in zijn

genade? De islamitische visie op God en die van het christendom leiden tot verschillende antwoorden, en ons antwoord op die vragen verandert de manier waarop we naar onszelf, naar anderen, en naar de wereld om ons heen kijken.

Zowel moslims als christenen geloven dat er maar één God is, maar is dat Allah of is dat Jezus? Ik kan je uit persoonlijke ervaring en in alle eerlijkheid vertellen: ons antwoord op die vraag heeft de kracht om te veranderen wie we zijn.

DEEL I

DE SHARIA OF HET EVANGELIE?

Twee verschillende oplossingen

Hoofdstuk 1

De weg naar het leven

Als beginnend student was ik er trots op dat ik een stem van de islam kon zijn te midden van het grote koor aan religieuze perspectieven op mijn universiteit. De veelheid aan denkwijzen was prachtig, omdat die bestond binnen een omgeving waar kritisch denken werd aangemoedigd. Als we onze ideeën en visies voorlegden, voelden anderen zich vrij om ze te bekritisieren, maar ook om er inzichten aan te ontleen, en zo werden we allemaal gescherpt door de kritische betrokkenheid. Tolerantie hield in dat we mensen altijd accepteerden, zonder daarmee ook meteen hun meningen te accepteren.

Dus juist toen ik de diepste overtuigingen van een medestudent aan het betwisten was, werden we elkaars beste vrienden. David Wood zat samen met mij in het debatteam van de Old Dominion-universiteit. Toen ik hem in een bijbel zag lezen, stapte ik op hem af en vroeg ik zonder enige aarzeling naar de betrouwbaarheid en de historische ontwikkeling van de inhoud. Omdat we allebei een sterke band met God hadden en een passie voor de waarheid, was er meteen een klik, hoewel onze denkbelden lijnrecht tegenover elkaar stonden. Het gebeurde zo vaak dat we het niet met elkaar eens waren over fundamentele onderwerpen, dat we ons vaak inschreven voor dezelfde vakken, gewoon omdat we dan samen achter in de collegezaal met elkaar konden discussiëren.

Maar toen onze cirkel groter werd en er andere zienswijzen in de discussie werden ingebracht, ontstond er een verrassende wending. Dat gebeurde voor het eerst toen een agnostische teamgenoot, haar naam

was Marie, hoorde waar we het over hadden en zich in ons gesprek mengde. David en ik merkten dat we toen aan dezelfde kant stonden, omdat we het allebei niet met haar zienswijze eens waren. De tweede keer was toen een boeddhistische vriend, Zach genaamd, uitlegde waarom hij boeddhist was. Ook nu waren zowel David als ik het, om dezelfde redenen, niet met hem eens. Altijd als we te maken hadden met mensen die anders naar de wereld keken, bracht zo'n discussie juist de overeenkomsten naar voren tussen de islam en het christendom.

Het staat volstrekt buiten kijf dat, binnen het bredere religieuze spectrum, de islam en het christendom dicht bij elkaar staan. Ze zijn beide monotheïstisch, het zijn de twee grootste geloofsgemeenschappen ter wereld, en ze delen vele andere overeenkomsten. Beide hebben als leerstelling dat er een eeuwige, alwetende God is die soeverein heerst over het universum. God is degene die de mens geschapen heeft uit één man en één vrouw, maar toch keert de mensheid zich tegen Hem. Beide stellen ze dat er op een dag een wederopstanding zal zijn uit de dood en een laatste oordeel. Voor die dag is het van doorslaggevend belang dat wij God zoeken en Hem volgen.

Maar de overeenkomsten tussen de islam en het christendom gaan zelfs nog dieper, voorbij de schone schijn van het postmodernisme: beide claimen dat ze afstammen van Abraham; beide leren dat God boodschappers heeft gezonden, zowel mensen als engelen, om mensen weer terug te brengen bij Hem; beide onderwijzen dat God heilige geschriften heeft geïnspireerd om de mens te leiden; beide stellen dat de satan een bedrieger is die mensen misleidt zodra ze even niet oppletten; en beide leren ze dat gelovigen de ander belangrijker moeten vinden dan zichzelf en dat ze de waarheid moeten verkondigen onder hen die niet geloven.

Misschien wel de meest verrassende overeenkomst is dat ze Jezus allebei vereren. Zowel de islam als het christendom leren dat Jezus geboren werd uit een maagd en dat hij de meest miraculeuze man was die ooit bestaan heeft. Zowel de Bijbel als de Koran leren dat Jezus melaatsen genas, blinden liet zien, en zelfs de doden tot leven wakte. Sterker nog, in beide boeken is Jezus de Messias, en net als christenen wachten ook moslims op zijn wederkomst.

Het lijdt dus geen twijfel dat er vele overeenkomsten bestaan tussen de islam en het christendom. Het zou bevooroordeeld zijn om dit te

negeren, vooral gezien het brede scala aan wereldbeelden dat uiteenloopt van atheïst tot pantheïst, zoals David en ik al snel gewaar werden op onze universiteit.

De weg naar het leven: een wet of een mens?

De vele overeenkomsten houden echter niet in dat de verschillen er niet toe doen. Mensen en chimpansees delen 95 procent van hun DNA, maar de overige 5 procent is ontzettend belangrijk! Datzelfde geldt voor het christendom en de islam. Ze delen veel van hun DNA, maar onder de oppervlakte zijn ze volledig anders.

Dat verschil doet zich het meest gelden waar het gaat over de ultieme boodschap van de religies. Volgens de islam is de weg naar het paradijs de sharia, een stelsel van wetten dat je moet volgen om Allah te behagen en om zijn gunsten te verdienen. Letterlijk vertaald betekent *sharia* ‘de weg’. Volgens de christelijke boodschap, het evangelie, is Jezus de weg naar het eeuwige leven. Hij zei: ‘Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij’ (Joh. 14:6). Binnen de islam is de sharia de weg, en binnen het christendom is Jezus de weg.

Wat betekent het dat de weg naar het leven bij de ene religie een wet is, en bij de andere een persoon? Om dat te begrijpen, moeten we de sharia en het evangelie met elkaar vergelijken.

Hoofdstuk 2

Een vergelijking tussen de sharia en het evangelie

Het islamitische wereldbeeld

Het woord *islam* betekent ‘onderwerping’ en de boodschap van de islam betekent niets meer of minder dan: alle mensen moeten zich onderwerpen aan de soevereine wil van God. Allah, die het heelal met voorbestemming gemaakt heeft, maakte de mens nadrukkelijk met het doel Hem te aanbidden (Koran 51.56). Om de mensheid richting te geven, zond Allah profeten naar iedereen om ze te verlossen van hun onwetendheid (Koran 4.163-165).

Het is belangrijk om hier te vermelden dat het concept *profeet* in de islam een andere betekenis heeft dan in de Bijbel. Profeten in de islam hebben een hogere status dan alle andere mensen, omdat het mannen zijn die door God zijn uitgekozen om de mensheid te leiden. De Koran gebruikt deze term voor een door God uitgekozen leider, en dat hoeft niet per se iemand te zijn die profeteert.

Adam wordt beschouwd als de eerste profeet, maar in de Koran worden ook Noach, Abraham, Ismaël, Isaak, Jakob, Job, Mozes, Jona, Aäron, Salomo, David en natuurlijk Jezus (bijv. in Koran 4.163) profeten genoemd. Omdat al deze mannen zich onderwierpen aan Allah, leefden ze volgens de onderwerping (met andere woorden: de islam). Daarom worden ze mensen genoemd die zich onderwerpen (ofwel: moslims). Iedereen die deze profeten navolgt in hun onderwerping aan Allah, wordt ook beschouwd als moslim, ook al zijn ze eeuwen voor Mohammed geboren.

Allah heeft zijn leiding geopenbaard aan elke profeet naar de mate de mensen die leiding nodig hadden en konden verdragen. Het volk moest onder Mozes bijvoorbeeld rebelleren tegen de Farao, dus openbaarde Allah 'oog om oog, tand om tand'. Maar het volk moest onder Jezus vreedzaam zijn, dus Allah openbaarde hun dat ze 'de andere wang moesten toekeren'. Zowel Mozes als Jezus, en alle andere profeten, ontvingen goddelijke geschriften. Engelen dicteerden de openbaring van Allah aan hen, en die openbaring werd opgeschreven in de vorm van de Thora, de *Injil* (het evangelie) en andere boeken (bijv. Koran 5.46).

Tragisch genoeg wilden de mensen de profeten die Allah naar hen had gezonden niet trouw navolgen. In zijn genade zond Allah dan ook Mohammed en gaf Hij hem de Koran. Daarmee gaf Allah aan de mensheid de uiteindelijke, vervolmaakte religie (Koran 5.3). De islam is dus de climax van het judaïsme, het christendom en alle andere wereldreligies, die al vanaf hun begin deel uitmaakten van de islamitische leer. Iedereen die deze religies nog steeds aanhangt na de komst van Mohammed is ofwel misleid of rebels, en op de dag des oordeels zal geen van hun religies worden aanvaard, behalve de islam (Koran 3.81-85).

Dat moment, de dag des oordeels, biedt mensen de belangrijkste drijfveer om de islam na te volgen. De Koran benadrukt dat Allah alle mensen op die dag verantwoordelijk zal houden voor hun zonden (Koran 6:164; 17:15; 33:18; 39:7; 53:38). Dat gegeven is diep verankerd in de psyche van de moslim: God kan genadig zijn en ons van onze zonden verlossen, maar er is niemand anders die kan bemiddelen. Moslims moeten een zo goed mogelijk leven leiden om tot de hemel te naderen, en voor hun verlossing hopen op Gods genadige oordeel.

De oplossing van de islam: de sharia

De islam leert echter dat onwetendheid het fundamentele probleem is van de mensheid, en dat mensen dus leiding nodig hebben om goede levens te kunnen leiden. Zodra mensen leren wat ze moeten geloven, *aqeeda*, en hoe ze behoren te leven, *sharia*, zullen ze het welgevalen van Allah verdienen.

Wat dat juiste geloof betreft, ligt de nadruk op het islamitische concept over monotheïsme: Allah is geen Vader, en Allah is geen Zoon (Koran 112). Hij vormt een absolute eenheid, een monade. De andere

basisonderdelen van *aqeeda* zijn hierboven al genoemd: geloof in de profeten, geloof in de door God geïnspireerde geschriften, geloof in de engelen en het onzichtbare, geloof in de dag des oordeels, en geloof in de verkiezende soevereiniteit van Allah. Bij elkaar worden dit de *zes artikelen van het geloof* genoemd. Het islamitisch geloof heeft veel en veel meer aspecten, maar dit is de kern.

De correcte manier om te leven volgens de islam leer je via de islamitische wet, de *sharia*, wat je kunt vertalen met ‘de weg naar het water’. Vooral voor een woestijnvolk is dit een krachtig concept: het volgen van de sharia is de weg naar het leven zelf. De sharia dicteert vrijwel ieder aspect van het leven van een vrome moslim, van het voedsel dat hij nuttigt en de juiste vormen van valuta tot de exacte woorden die hij moet reciteren tijdens zijn gebeden. Van alle islamitische leefregels steken er vijf bovenuit: het verkondigen van de islamitische lijfspreuk (de *shahada*): ‘er is geen God behalve Allah, en Mohammed is zijn profeet’; het bidden van de vijf dagelijkse gebeden; het vasten gedurende de maand *ramadan*; het geven van aalmoezen; en het ondernemen van een pelgrimage naar Mekka. Bij elkaar worden dit de *vijf zuilen van de islam* genoemd.

Zowel *aqeeda* als de sharia vinden hun diepste oorsprong in het leven en de lessen van Mohammed. Hij is de belichaming van de islam, en dat is de reden waarom van moslims wordt verwacht dat ze hem, het volmaakte voorbeeld, navolgen. Wat hij tijdens zijn leven heeft gedaan en gezegd is vastgelegd in een uitgebreide hoeveelheid literatuur, die bij elkaar de *Hadith*-literatuur wordt genoemd. De Hadith zijn zo belangrijk dat ze, na de Koran, de tweede trede van sharia vormen.

Gezien de breedte aan lessen in de Koran en de onvoorstelbaar gedetailleerde insteek van de Hadith-literatuur is het vaststellen van sharia een taak voor geleerden. Islamitische juristen bestuderen de uitgebreide tradities en juridische precedentes voordat ze overgaan tot officiële oordelen, die *fatawa* worden genoemd (het meervoud van *fatwa*). Technisch gesproken worden deze mannen *fuqaha* genoemd, maar meestal worden ze geschaard onder de brede noemer voor moslimleiders, de *imams*. De collectieve consensus van deze geleerden heet *ijma* en wordt gezien als de derde belangrijke component van sharia.

Nu zijn we dan ten slotte aangekomen op het punt dat we de boodschap van de islam kunnen begrijpen. De islam vormt het antwoord op

de onwetendheid van de mens en als je dit geloof navolgt, zal dat resulteren in een leven vol vrede met Allah, een leven dat overloopt van zijn zegeningen. Sharia wordt afgeleid uit de Koran, kent het leven van Mohammed als voorbeeld, en wordt verklaard door imams. Als we gehoorzaam zijn geweest en juist hebben gehandeld, betoont Allah ons misschien genade door ons toe te laten tot de hemel, waar we een eeuwige beloning zullen ontvangen.

Samengevat voor wat betreft verlossing binnen de islam: de sharia is letterlijk ‘de weg’, en onderwerping aan Gods wil is de primaire vorm waarop wij onze aanbidding moeten uitdrukken.

Het christelijke wereldbeeld

Aan het begin van het christelijke wereldbeeld staat de ene God, Jahweh. Hij bestaat in de hoedanigheid van drie personen die elkaar volmaakt liefhebben. Daarmee is die ene God tot in het diepst van zijn wezen liefde. Vanuit die liefde schiep God de mens naar zijn gelijkenis, zodat God de mens kan liefhebben en de mens van God kan houden.

Hier moet worden opgemerkt dat dit concept van liefde door moslims vaak verkeerd wordt begrepen, vanwege de verschillende manieren waarop het woord *liefde* in het Nederlands gebruikt wordt. Het specifieke concept ‘liefde’ waarover het hier gaat wordt vaak *agape*-liefde genoemd. Dat is niet de liefde die we ons voorstellen bij een romantische relatie; er komen eigenlijk nauwelijks gevoelens aan te pas. De Bijbel geeft een mooie beschrijving van die liefde in 1 Korintiërs 13, maar in essentie komt het hier op neer: een belangeloosheid die de ander op de eerste plaats stelt. Dat is hoe God is: almachtig, maar toch de meest nederige, het middelpunt van het universum, maar toch belangeloos. Hij schiep de mens zodat Hij van ons kon genieten, en wij van Hem, met belangeloze liefde.

Maar zulke liefde is alleen van waarde als zij vrijwillig is. Daarom gaf God de mens de keuze om van Hem te houden of Hem af te wijzen. Als de mens God ongehoorzaam is, betekent dat in feite dat hij God afwijst. Door de Bron van het Leven af te wijzen, brengen we onszelf in de macht van de dood. Nogmaals: het gevolg van de zonde is de dood, omdat zonde de afwijzing is van de Bron van het Leven.

Daarom is zonde tegen God, in het christelijke wereldbeeld, meer

dan alleen maar een verkeerde daad. Het is rebellie tegen Hem die het universum in stand houdt. Het is de meest destructieve kracht in de kosmos, de ultieme wortel van elk lijdend hart, elke gebroken familie, elke doelloze oorlog, elke brute genocide. Zonde zaait zich uit onder generaties als een kwaadaardig gezwel, en het decimeert beschavingen als een dodelijke plaag. Het effect van zonde is catastrofaal. Alsof je een spiegel te lijf gaat met een sloophamer, zo verbrijzelt zonde het beeld waarnaar de mens gemaakt is. Toen Adam zondigde, raakte het beeld van God in de mens onherstelbaar beschadigd.

Dit is het christelijke wereldbeeld: zonde heeft onze zielen, en de hele wereld, verwoest. Op geen enkele manier kunnen we de zonde terugdraaien. We kunnen niet simpelweg een paar goede daden doen om onze verbrijzelde zielen te repareren. Er is op de hele aarde niets dat we kunnen doen. Er zou een wonder voor nodig zijn, een handeling van God, om ons te herstellen en deze wereld te redden.

De oplossing van het christendom: het evangelie

Maar in de christelijke boodschap is er goed nieuws. Het Griekse woord voor goed nieuws is *euangelion*, de basis van het Nederlandse woord ‘evangelie’. En het goede nieuws is dit: al kunnen wij niet tot God komen, vanuit zijn grote liefde is God zelf tot ons gekomen en heeft Hij een weg voor ons gemaakt. God zelf heeft betaald voor onze zonden en zal onze zielen voor eeuwig helen. Het enige wat we daarvoor hoeven te doen is onze rebellie opgeven en betreuren, geloven in wat Hij gedaan heeft, en Hem navolgen.

Om voor onze zonden te betalen, is God – om precies te zijn, de tweede persoon van de drie-eenheid – in de wereld gekomen. Zonder zijn goddelijke natuur te veranderen, nam God een menselijke natuur op zich. Hij werd geboren als mens, maar niet vanuit het gebroken geslacht van Adam. Hij werd zonder zonde geboren, zoals de mensheid bedoeld was, zoals wij uiteindelijk zullen zijn wanneer we op miraculeuze wijze opnieuw zullen worden geschapen. Hij koos de naam *Jezus*, wat betekent ‘God redt’. Wat zijn menselijke natuur betreft, groeide Hij als een mens, at Hij als een mens, leed Hij zij aan zij met mensen, en stierf Hij uiteindelijk als een mens. Bij dit alles zondigde Hij nooit, zodat Hij in staat was onze zonden te dragen. Hij leidde het leven dat

wij hadden moeten leven, zodat Hij de dood kon sterven die wij verdienen. Door in onze naam te sterven nam Hij de zonde van de wereld op zich, zodat iedereen die in Hem gelooft en die aanvaardt wat Hij gedaan heeft, het eeuwige leven zal hebben.

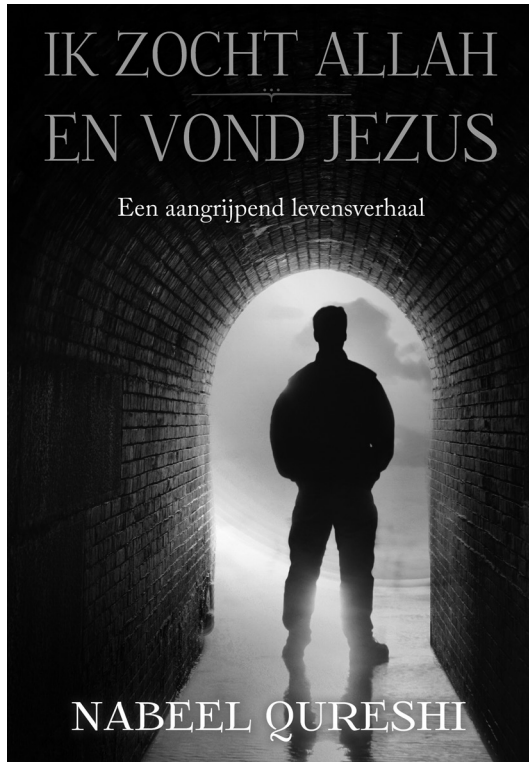
Vanuit het perspectief van een mens die naar Jezus keek, zal Hij er misschien hebben uitgezien als de zoveelste mens die gewoon stierf als alle anderen. Om dus aan de wereld te bewijzen dat zijn dood niet zomaar een dood was, maar een dood die de wereld leven bracht, en om te bewijzen dat Hij inderdaad de God was die Hij beweerde te zijn, stond Hij op uit de dood. Enerzijds was dit een teken voor iedereen die sceptisch stond tegenover het feit dat Jezus echt bovennatuurlijke autoriteit heeft en het verdient om gehoord te worden. Anderzijds was het een symbool voor degenen die in Hem geloofden dat de dood was verslagen. Jezus heeft de dood voor ons overwonnen.

Als wij willen aanvaarden dat God zich in onze plaats heeft opgeofferd, moeten we onze zonden belijden, ons aan Hem overgeven en Hem navolgen. Als we dat doen, zal God – om precies te zijn, de derde persoon van de drie-eenheid – van ons hart een heilige tempel maken en in ons gaan wonen. Hij verandert ons van binnenuit. Met andere woorden: als wij Jezus volgen, gaan we steeds meer op Hem lijken, de man zonder zonden, en zal de Heilige Geest beginnen aan het wonderbaarlijke werk om onze zielen te herstellen, die op geen andere manier hersteld kunnen worden. Wij worden, net als Jezus, vervuld met een belangeloze liefde, en we gaan leven voor anderen, net zoals God geleefd heeft voor ons. Mensen die vorderen op hun weg en zo steeds meer op Jezus gaan lijken, zullen zelfs net als Hij bereid zijn voor anderen te sterven, zoals Jezus voor ons is gestorven. Ze worden meer als God: belangeloos zetten ze anderen op de eerste plaats.

Nu zijn we dan ten slotte aangekomen op het punt waarop we de boodschap van het christendom kunnen begrijpen. Het fundamentele probleem van de mensheid is de zonde, en wij zijn op geen enkele manier in staat onszelf te redden. Het goede nieuws is dat God van ons houdt en een weg voor ons baant door zelf aan het kruis onze straf te betalen. Jezus heeft bewezen dat Hij de Auteur van het leven is, door op te staan uit de dood. Als wij berouw hebben en Jezus volgen, tonen we daarmee ons geloof in Hem en in zijn verlossing, en begint God aan

zijn transformerende werk in ons. Als wij Jezus volgen, zorgt de Heilige Geest ervoor dat wij meer op Hem gaan lijken, en stuurt Hij ons de wereld in om van de mensen te houden met de onbaatzuchtige liefde van God. We kunnen zelfs onze levens voor anderen geven, zoals Jezus dat aan ons heeft voorgedaan. Ons ultieme herstel zal op miraculeuze wijze tot vervulling komen wanneer we opnieuw worden gemaakt, en onze gebrokenheid wordt tenietgedaan, om met Hem te leven en voor eeuwig van Hem te houden. Wat verlossing betreft binnen het christendom is Jezus dus letterlijk ‘de weg’ en vormt onze liefde voor God de primaire manier waarop we onze aanbidding kunnen uiten.

Het aangrijpende levensverhaal van Nabeel Qureshi

‘Een boek dat de lezer intens raakt.’ – *NBD Biblion*

‘Van harte beveel ik dit aangrijpende en leerzame boek aan.’ – *Ds. Anne van der Sloot in Protestants Nederland*

‘Een indrukwekkend boek. [...] Belangrijke uitgave over hoe het gesprek gevoerd moet worden met een moslim.’ – *Drs. I.A. Kole voor de Reformatorische Omroep*

Ik zoek Allah en vond Jezus is verkrijgbaar in de (online) boekhandel.

€ 22,99 – 400 pagina’s – ISBN 9789043526845

Zowel moslims als christenen geloven dat er maar één God is, maar is dat Allah of Jezus?

In zijn persoonlijke en toegankelijke stijl beantwoordt Nabeel Qureshi de belangrijkste vragen over de islam, en maakt hij een vergelijking met het christendom. Op basis van persoonlijke verhalen en ontmoetingen en wetenschappelijk onderzoek werpt dit boek nieuw licht op het ontstaan van de twee wereldreligies. De bewijzen die Nabeel vond veranderden zijn hart en zijn leven, en dat van vele anderen.

• • •

'Het zou mooi zijn als moslims dit boek samen met christenen zouden durven lezen. Nabeel Qureshi slaagt er namelijk in om op heel duidelijke wijze uit te leggen wat het christelijk geloof inhoudt en op welke wijze het verschilt van de islam.'

BERNHARD REITSMA, BIJZONDER HOGLERAAR (VU), HBO LECTOR (CHE) EN
AUTEUR VAN HET BOEK KWETSBARE LIEFDE, DE KERK, DE ISLAM
EN DE DRIE-ENIGE GOD

'Deze persoonlijke zoektocht naar de waarheid is uniek vanwege de combinatie van intellectuele diepgang en persoonlijke warmte. Analytisch scherp en tegelijk bewogen door passie voor de ander geeft Nabeel Qureshi veel mee dat zowel christenen als moslims verder kan helpen in hun eigen zoektocht.'

CEES RENTIER, PREDIKANT-DIRECTEUR STICHTING
EVANGELIE & MOSLIMS

KOK

ISBN 978 90 435 2829 0 NUR 717

9 789043 528290

WWW.KOK.NL